

Leszkay András bácsi Moha-meséje

Cseresznyelopás – szalámilopás – könyvlopás – ködmönlopás

Egy szép májusvégi napon – dél körül járt az idő – hazafelé siettem, mert jó barátomat, Kutykuruttyot hívtam meg magamhoz ebédre. Ahogy hátulról mentem kis házam felé, két kisfiút vettem észre a kerítés tövében. A cseresznyefa kihajló ágáról akarták leszedni a gyümölcsöt. Az ág elég magasan volt, ugrándozva próbálták elérni. Először megijedtek, amikor odaléptem hozzájuk, de szavaim nyomán csakhamar megnyugodtak: „Miért idekint ugrándoztok, másszunk be, ott sokkal alacsonyabban van a cseresznye!” Mindketten megrökönyödve néztek rám: „De bácsi, mi nem akarunk lopni!”

Elnevettem magam: „Na, de hiszen ez a fa a kerítésen kívül is, belül is ugyanaz. Ha itt kint szedhetünk róla, ugyanolyan nyugodtan be is mászhatunk!” A gyerekek egy darabig még töprengtek, de aztán szépen bemásztak utánam a kerítésen.

Még nem kezdtünk el enni, amikor azt indítványoztam: „Nézzétek, milyen aranyos kis ház! Menjünk be, nézzük meg milyen belülről!” Erre aztán az idősebb, Péter, kijelentette: „Idegen házba nem megyünk be, hiszen az majdnem betörés!” Megint nevettem: „Jaj, de csacsik vagytok! Ez a kert ugyanúgy másvalakié, mint a ház, márpedig a kertbe nyugodtan bemásztunk, igaz-e? Akkor hát éppoly nyugodtan besétálhatunk a házba is, nem követünk el nagyobb csínyt egy hajszállal sem.” Péter elgondolkodva nézett a kisebbre, Ferkóra: „Igaz van a törpe bácsinak! A házból

szemmel is tarthatjuk az utcát. Idejében eliszkolhatunk, ha hazajön valaki.”

Beosontunk hát a házba. Egy nagy tál cseresznye piroslott csábítóan az asztal közepén. Mégsem esett neki egyikük sem. Ferkó a szobában nézelődött, Péter az utcára kémlelt, és rögtön meg is ijedt: „Úl valaki a kapu mellett a padon!” Kitekintettem: „Az ám! Egy jó öreg bácsi. Ez jó barátja a ház gazdájának, vendégségbe jött.

De milyen jó, hogy odakint várja, legalább szemmel tarthatjuk. Amíg az becommog, százszor is elillanhatunk a kerítésen át. De együnk hát cseresznyét, gyertek már!” A fiúk azonban csak ímmel-ámmal közeledtek az asztalhoz. Péter kivett egy szemet. Megnézte, és visszatette: „Meg is van mosva, vizes! A fáról én szívesen eszem, de így... ebből... olyan furcsa! A fán magától megterem, de ezzel már dolgozott valaki. Leszedte, megmosta, idekészítette magának, ebből enni, hát ez már valami lopásféle.” Megint nevettem egy nagyot: „Ó, te oktondi Péter! Hát

gondolkozzál egy kicsit! Azzal a cseresznyével, amit a fa tetején szedsz, szintén rengeteget dolgozott valaki! Talán többet is! Először is meg kellett venni a kertet. Mennyi munka, míg az a pénz összegyűlt! Aztán el kellett ültetni a fát. Minden évben a fa körüljárása, permetezése – többször is! Ehhez a rengeteg munkához mérve jelentéktelen többlet az a semmi, hogy le is szedték, és meg is mosták! Ha tehát a fáról nyugodtan ennénk, egészen nyugodtan ehetjük ezt is!” „Hát ez igaz! Mert csakugyan sok munka kell, míg a vadcsesznye ehető lesz. Én már próbáltam enni vadcsesznyét.” Most már határozottan léptek oda mindketten az asztalhoz. De ekkorára már bekukkantottam a konyhába, és megint elrikkantottam magam:

„Várjatok! Szalámi is van! Azt együnk előbb, csak utána a cseresznyét!” Most már megdöbbenve néztek össze, aztán a nagydarab szalámit nézték. Ferkó rokonszenvvel vizsgálta, de Péter komoran kijelentette: „Szalámit nem eszünk! Az már lopás volna.” Most már Ferkó is elkomorodott: „Úgy van! Nem eszünk! A szalámi nem gyümölcs!” Még nagyobb nevettem, mint az előbb: „Hát micsoda? A szalámi ugyanúgy a föld és az ember munkájának gyümölcse, mint az ehető cseresznye. Hát tanuljatok meg gondolkodni egy kicsit! A cseresznyefa is, a sertés is élőlény. Mind a kettőt gondozni, táplálni, hizlalni kell. A szalámit a gyárban készítik keverő- és töltőgépekkel. Lehetőséges hát, hogy ebben a szalámi-ban nincs is annyi munka,

mint ebben a tál cseresznyében! Ha tehát a cseresznyét nyugodtan fogjuk enni, még nyugodtabban ehetünk előtte szalámit is! A cseresznyézés, mint tudjuk, nem lopás. Akkor hát éppen úgy nem lopás a szalámizás sem.”

A két fiú most már elgondolkodva nézett össze, és Ferkó buzgón bólogatni kezdett: „Igaz van a törpe bácsinak, ehetünk szalámit is nyugodtan!” Péter is bólintott: „Együnk!” Voltak tányérok is a terített asztalon. Az egyikén már szelételéshez készültem, szemem azonban megakadt a dúsan megtömött, könyvekkel telirakott könyvespolcokon, és újból felkiáltottam: „Várjunk egy kicsit, legyünk előrelátók! Ha jön valaki, és iszkolni kell, akkor már nem lesz időnk válogatni a könyvek között. Válasszuk hát most ki nyugodtan, hogy melyiket akarjuk elvinni. Nézzétek: Verne Gyula összes művei. Én az Ox doktor eszméjét viszem, mert azt még nem olvastam. Válasszatok ti is!”

Most már szinte rémülten néztek rám, és Péter szörnyülködött: „De hiszen a törpe bácsi igazi tolvaj! A könyv nem hasonlítható a cseresznyéhez vagy a szalámihoz!” Most már annyira nevettem, hogy még az oldalamat is fognom kellett: „Hát nem is kell hasonlítani, mert hiszen ugyanaz. A könyv is a föld és az ember közös munkájának gyümölcse. Papíráját növényi és állati táplálék növesztette fel. Szelleme talaját tanítók ásták fel évről évre. Tehetsége lombjait olvasás permetezte.” Péter indulatosan kiáltott közbe: „De a könyv nem ennivaló!” Megkapaszzkodtam az asztalban, hogy el ne essem a nevetéstől: „De táplálék, te csacsikirály! Azt hiszed, hogy csak a szád útján táplálhatod magad? Szemed és füled útján nem? Nem halottál még a lelkesítő dalról, amelytől még jobban fokozó-

dik az ember működése, mint egy hektoliter kakaótól? Aki tehát nyugodtan csen a fáról munkával termelt cseresznyét, az nyugodtan csenhet a konyhából szalámit, a polcról meg Verne-könyvet. Sőt, akár azt a ködmönt is magával viheti lelkiismeret furdalás nélkül. Na, válasszatok már! Itt a Grant kapitány gyermekei, ez jó lenne neked, Péter. Neked, Ferkó, a Cascabel Caesart ajánlom, ha még nem olvastad. Cirkuszos!” Nyújtottam feléjük a könyveket, néztek is rá vágyakozva, de Péter komoran kijelentette: „Nekem nem kell!” Szintén komoran, de sóhajtván kimondta Ferkó is: „Nekem sem kell!” Sóhajtottam magam is: „Akkor hát lássunk hozzá a szalámihoz!”

De nem mozdultak, Péter ezt mondta: „Nem eszem! Ha ennék a szalámiból, akkor könyvet is lophatnék!” Csóváltam a fejem erősen, de belenyugodtam. „Hát jó, lakomázzunk akkor csak cseresznyét!” De Péter hátralépett az asztaltól: „Az sem kell!” Most már felnyögtem: „Nehéz ember vagy, Péter, annyi bizonyos!”

Na, akkor menjünk vissza a kertbe, és együnk a fáról. De Péter komoran rázta a fejét: „Nem eszem a fáról sem! Ha ennék a fáról, akár azt a ködmönt is elvihetném! Rájöttem, hogy egykutya. Gyere, Ferkó, kimászunk!” Fordultak az ajtó

felé, hogy kisiessenek a kertbe, de nem moccantak tovább. Az ajtóban ugyanis állt valaki. Az az öreg bácsi, aki az előbb még az utcai padon üldögélt. A nagy vitában nem nézegettünk ki rá, és csöndesen bebaktattott. Törpe volt ő is, mint magam. A két fiú megszeppenve bámult. De úgy látszott, nem lesz semmi baj, mert a törpe bácsi csak énrám zsörtölődött: „Hát te hol jöttél be a vendéggel, Moha? Másfél órája várlak a kapu előtt.”

„Hátul másztunk be a kerítésen, cseresznyét akartunk csenni, de nem bírom rábeszélni őket.” A törpe bácsi nagyot nézett. „Megbolondultál? Önmagadtól akartál cseresznyét csenni?” De még nagyobb néztek a fiúk, mert most ráeszméltek, hogy Törpeházára vetődtek, és már azt is tudták, kinél vannak. Péter felkiáltott: „Moha bácsi! Most már értem ezt a huncutságot!” Kiáltott Ferkó is: „Nekem rögtön olyan gyanús volt, hogy itt minden olyan kicsi.”

Bemutattam őket a törpe bácsinak, őt meg nekik. „Ez a bácsi Kutukurutty, az én réges-régi jó barátom, akiről olyan sokszor meséltem nektek a rádióban. Csak hát, persze, most már nem hatesztendő.” Kutukurutty rávágta: „De még mindig ugyanúgy összeszid téged! Ha meghívsz ebédre, maradj itthon, és ne várokoztass! Nekem már majd kiesik a gyomrom az éhségtől!” Ferkó kuncozott: „Nekem is!” Nevettem: „Legyetek nyugodtak, készen van az ebéd. Mossatok kezet, fiúk, te is, Kutukurutty, és már hozom is a levest. Ferkó! Tégy az asztalra még két terítéket!” Péter az asztal közepéről a pohárszékre vitte a tál cseresznyét, elgondolkodva nézte, és így szólt: „Na, te cseresznye! Te sem tudod, milyen közeli rokona vagy a szaláminak, könyvnek, ködmönnek – mindennek! Én már tudom.”